A&W ECOLOGISCH ONDERZOEK

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
telefoon 0511 47 47 64
e-mail info@altwym.nl
internet www.altwym.nl

Science Park 400/K1.05/1.07
1098 XH Amsterdam
0511 47 47 64
info@altwym.nl
www.altwym.nl

aan Accolade
T.a.v. [redacted]
Thorbeckestraat 2A
8442 CZ Heerenveen

datum 22 oktober 2024
kenmerk 23-183/OPLN/SW/v1
betreft Oplegnotitie effectbeoordeling werkzaamheden Wetterwille Drachten op vliegroutes vleermuizen

Geachte [redacted],

Onderhavig document betreft een oplegnotitie behorende bij A&W-notitie 23-183 #4, 'Aanvullend onderzoek naar vleermuis, Huismus, Waterspitsmuis en Alpenwatersalamander bij de Wetterwille in Drachten' (Ward, 2023[1]).

Ten tijde van het opstellen van het aanvullend onderzoeksrapport is uitgegaan van het verwijderen van de noordelijke en zuidelijke houtwal. Inmiddels zijn de plannen ten aanzien van deze houtwallen verder uitgewerkt. In het licht van deze nieuwe plannen is de beoordeling ten aanzien van vleermuis vliegroutes veranderd.

Onderhavige notitie geldt als vervanging van de effectbeoordeling en conclusies, zoals beschreven in de aanvullende onderzoeksrapportage. In onderstaande tekst wordt beschreven hoe de uitgewerkte plannen voor de houtwallen tot een andere beoordeling hebben geleid ten aanzien van vliegroutes. Vervolgens wordt de vervangende effectbeoordeling en conclusie beschreven ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen bij de Wetterwille in Drachten.

Effectbeoordeling & conclusie uit eerder uitgevoerd onderzoek
In het aanvullend onderzoek (Ward, 2023) is gesteld dat de houtwallen langs de lange zijden van het plangebied onderdeel vormen van het vliegroutenetwerk van Gewone dwergvleermuis. Vervolgens is in de effectbeoordeling bepaald dat door de beoogde bomenkap en lichtuitstraling door het plaatsen van nieuwbouw, de functionaliteit van deze vliegroute wordt aangetast. Er is gesteld dat het behouden van de houtwallen aan de

[1] Ward, S.F., 2023. Aanvullend onderzoek naar vleermuis, Huismus, Waterspitsmuis en Alpenwatersalamander bij de Wetterwille in Drachten. A&W notitie 23-183 #4. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Amsterdam.

lange zijdes en het voorkomen van lichtuitstraling een schadelijke handeling in de zin van art. 11.46 van de Omgevingswet (destijds Wet natuurbescherming) kan voorkomen.

Ten tijde van het schrijven van het aanvullend onderzoek was er niet meer bekend over de inrichting van het plangebied dan mogelijke bomenkap en mogelijke demping van sloten. Daarnaast werd het perceel ingericht met woningen en (gedeeltelijke) verharding.

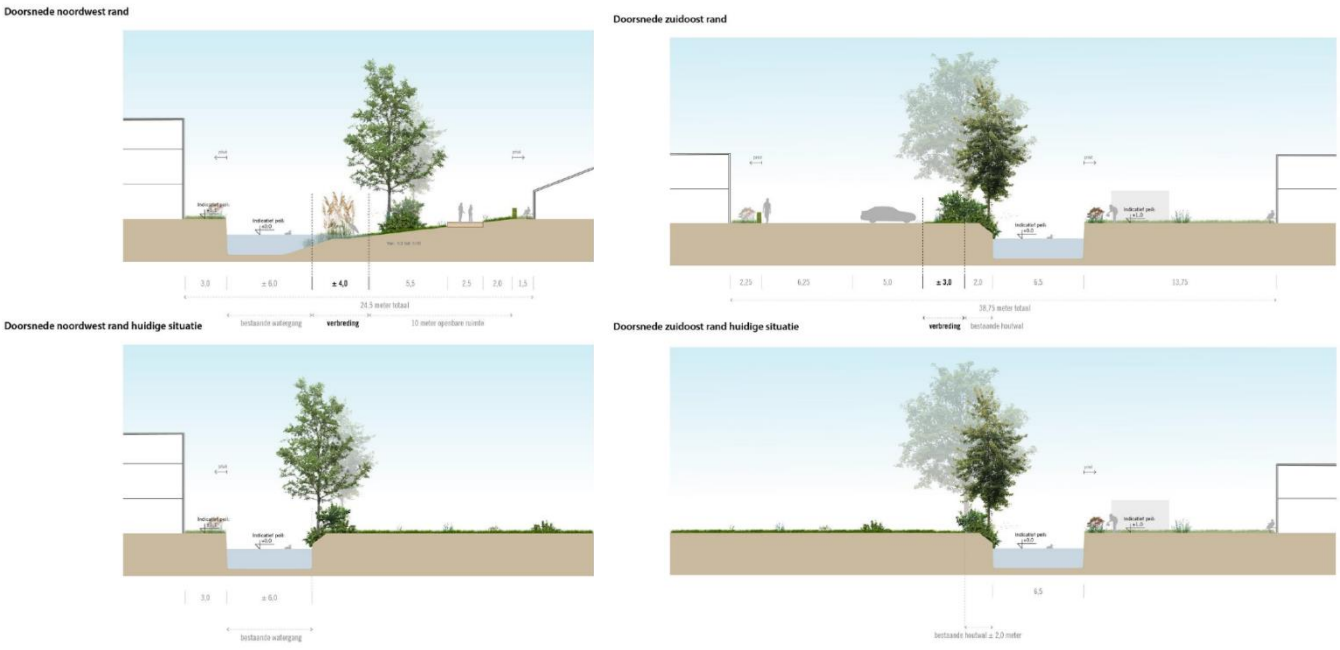
Nieuwe informatie werkzaamheden Wetterwille
Inmiddels is er meer informatie bekend over de voor vliegroutes relevante activiteiten. Het gaat om activiteiten die plaatsvinden langs de noordelijke en zuidelijke houtwallen.

- De watergang aan de noordzijde wordt verbreed. Hiervoor word een deel van de bomen en bosschages verwijderd. Na afloop van de werkzaamheden worden hier weer bomen en struweel aangeplant.
- De houtwal aan de zuidzijde blijft zoals bestaand, alleen wordt er een toegangsweg aangelegd vanaf De Excelsior. Ter plaatse van de toegangsweg zullen een paar bomen moeten wijken. De toegangsweg wordt ca. 5 meter breed.

Onderstaande figuren tonen de doorsnedes van de houtwallen aan de noordelijke en zuidelijke kant van het plangebied.

Linksonder toont de huidige situatie van de noordelijke houtwal. Linksboven toont de doorsnede van de noordwestelijke houtwal in de nieuwe situatie (met verbrede watergang en natuurlijke oever). De houtwal wordt hierbij ca. vier meter opgeschoven.

Rechtsonder toont de huidige situatie van de zuidelijke houtwal. Rechtsboven toont de zuidelijke houtwal in de nieuwe situatie. De bestaande houtwal blijft intact en wordt iets verbreed door aanplant van bomen en struweel.

Figuur 1 Schetsontwerpen noordelijke en zuidelijke houtwal/watergang (Accolade 2024)

Figuur 2 Stedenbouwkundig ontwerp Wetterwille Drachten

Figuur 2 toont het stedenbouwkundig ontwerp, waarop is te zien dat er zowel langs de noordzijde als de zuidzijde een houtwal is ingetekend. Daarnaast is op deze figuur goed te zien waar de toegangsweg naar De Excelsior komt (de zuidzijde van het plangebied).

Zoals in de aanvullend onderzoeksrapportage staat beschreven, werd er in eerste instantie vanuit gegaan dat alle houtwallen zouden worden gekapt. Echter, nu is bekend dat de zuidelijke houtwal in stand blijft. Hierdoor blijft de vliegroute in stand (zie hieronder). Ter hoogte van de toegangsweg ontstaat een opening van ca. 5 meter. Volgens Wansink *et al.* heeft een Gewone dwergvleermuis geen moeite met het oversteken van een onderbreking in de vliegroute door een weg >30 meter breed. De afstand van deze toegangsweg is daarom klein genoeg om geen barrière te vormen (Wansink, Haarsma & de Gier, 2019).

De noordelijke houtwal wordt weliswaar gekapt, maar wordt daaropvolgend weer aangeplant op een afstand van 4 meter van de oorspronkelijke houtwal. Daarmee is de noordelijke houtwal tijdelijk ongeschikt. De woningen aan de overkant van de noordelijke houtwal kunnen echter ook fungeren als geleidende structuur voor vliegroutes van vleermuizen. In combinatie met het feit dat de zuidelijke houtwal behouden blijft, wordt geconcludeerd dat er ruim voldoende alternatieve vliegroutes in de omgeving beschikbaar blijven, zoals ook De Wetterwille en De Excelsior.

Wat betreft lichtverstoring is aangegeven door Accolade dat lichtuitstraling op de noordelijke en zuidelijke houtwal onwaarschijnlijk is. Dit is vanuit het perspectief van omwonenden namelijk zeer onwenselijk. Om te waarborgen dat het woonplezier van omwonenden niet afneemt blijven de houtwallen in stand en worden waar mogelijk zelfs versterkt als barrière voor geluid en licht, en wordt lichtuitstraling op de houtwallen zoveel als mogelijk vermeden. Om negatieve effecten te kunnen uitsluiten, dienen de bomen die

aan de noordzijde worden aangeplant een kroonhoogte te hebben die boven de lichtuitstraling van eventuele openbare verlichting reikt. Aanvullend daarop dient de verlichting omlaag gericht te zijn. Op deze manier kan zoveel mogelijk donkerte in de boomtoppen behouden blijven en is er geen sprake van verstoring van een mogelijke vliegroute van vleermuizen door lichtuitstraling.

Vervangende effectbeoordeling (ten aanzien van vliegroutes)
De houtwallen langs de lange zijden van het plangebied vormen een onderdeel van het vliegroutenetwerk van de Gewone dwergvleermuis. Door bomenkap en lichtverstoring kan de functionaliteit van deze vliegroute worden aangetast.

Vanwege omwonenden wordt lichtuitstraling op de houtwallen zoveel mogelijk vermeden. Echter, een zekere mate van openbare verlichting is niet uit te sluiten om redenen zoals veiligheid. Negatieve effecten op de vliegroute van de Gewone dwergvleermuis kunnen worden uitgesloten door verlichting af te wenden van de boomkronen waarlangs vleermuizen bewegen.

De bomen langs de zuidzijde van het plangebied blijven grotendeels behouden, met uitzondering van een opening van 5 meter voor een toegangsweg. Deze opening is klein genoeg zodat de vliegroute ononderbroken blijft (Wansink, Haarsma & de Gier, 2019). De houtwal langs de zuidzijde blijft hierdoor geschikt als vliegroute van Gewone dwergvleermuis.

De noordelijke houtwal is gedurende de werkzaamheden tijdelijk ongeschikt als geleidende structuur. Er zijn echter ruim voldoende alternatieve vliegroutes in de omgeving beschikbaar waar vleermuizen van gebruik kunnen maken, zoals ook de zuidelijke houtwal.

Om bovenstaande redenen worden vliegroutes van Gewone dwergvleermuis, en daarmee de functionaliteit van verblijfplaatsen in de omgeving niet aangetast door de werkzaamheden op De Wetterwille in Drachten.

Vervangende conclusie (ten aanzien van vliegroutes)
Lichtverstoring op de houtwallen dient te worden voorkomen door te zorgen dat de nieuw aan te planten bomen langs de noordzijde een kroonhoogte hebben die boven de lichtuitstraling van eventuele openbare verlichting reikt. Aanvullend daarop dient de verlichting omlaag gericht te zijn.

Indien maatregelen worden genomen om verlichting op de houtwallen te voorkomen, blijft de vliegroute aan de zuidzijde van het plangebied behouden. De vliegroute aan de noordzijde van het plangebied wordt tijdelijk ongeschikt, maar er zijn ruim voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig. Om deze reden kan worden gesteld dat de functionaliteit van verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis in de omgeving niet wordt aangetast, mits de voorwaarden ten aanzien van verlichting worden gehandhaafd. De werkzaamheden aan de Wetterwille veroorzaken dan ook geen schadelijke handelingen ten aanzien van artikel 11.46 ten aanzien van vleermuizen.

Tot slot

Bovenstaande nadere effectbeoordeling en conclusie dienen ter vervanging van de conclusies die gemaakt zijn in Ward (2023) ten aanzien van vliegroutes van Gewone dwergvleermuis. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Ecoloog

Kwaliteitscontrole: [redacted]
Autorisatie: [redacted]

Gebruikte literatuur

BIJ12, 2024. *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis*. Versie 2.0, april 2024.

Wansink, D.E.H., A.-J. Haarsma & P. de Gier, 2019. *Kansenkaarten vleermuizen Zaanstreek – Waterland, Provincie Noord-Holland*. Rapport 19 Bureau Waardenburg, Culemborg.

Ward, S.F., 2023. Aanvullend onderzoek naar vleermuis, Huismus, Waterspitsmuis en Alpenwatersalamander bij de Wetterwille in Drachten. A&W notitie 23-183 #4. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Amsterdam.